

نامه به سردبیر

«مقایسه سبک‌های یادگیری دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ایران در سال ۱۳۹۸»

رکسانا غیبی^{الف}، حوریه محمدی کناری^{الف، ب}*

^{الف} مؤسسه مطالعات تاریخ پزشکی - طب اسلامی و مکمل، دانشکده طب ایرانی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

^ب گروه طب سنتی، دانشکده طب ایرانی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

تاریخ دریافت: تیر ۱۳۹۹

تاریخ پذیرش: شهریور ۱۴۰۰

با بیان نقاط قوت و ضعف سبک‌های مختلف یادگیری، دانشجویان را برای ترک عادات غیرمفید خود راهنمایی کنند (۵).

این مطالعه یک پژوهش توصیفی-تحلیلی مقطعی است. جامعه آماری شامل همه دانشجویانی است که در زمان انجام مطالعه در دانشکده طب ایرانی دانشگاه علوم پزشکی ایران مشغول به تحصیل بوده‌اند. دانشکده طب ایرانی در سال ۹۸ تعداد ۳۴ دانشجو در مقاطع کارشناسی ارشد تاریخ علوم پزشکی و دکتری تخصصی طب سنتی ایرانی داشت و پرسشنامه در اختیار همه این دانشجویان قرار گرفت.

ابزار گردآوری داده‌های این پژوهش، نسخه فارسی پرسشنامه Kolb learning style inventory است که روایی و پایایی آن در مطالعه ولی‌زاده در دانشکده پرستاری و مامایی تبریز بررسی و اثبات شده است (۶).

از مجموع ۳۴ دانشجوی دانشکده، ۲۵ نفر پرسشنامه موردنظر را تکمیل کردند که از این تعداد ۱۶ نفر زن و ۹ نفر مرد بودند. تعداد ۱۷ نفر از شرکت‌کنندگان، دانشجویان مقطع دکتری تخصصی طب سنتی ایرانی و ۸ نفر دانشجویان کارشناسی ارشد رشته تاریخ علوم پزشکی بودند. در این پژوهش سبک‌های یادگیری در بین دانشجویان دکتری تخصصی طب سنتی ایرانی، حدود ۴۷ درصد (۸ نفر)

سردبیر محترم مجله طب سنتی اسلام و ایران آموزش فرایندی پیچیده است که هرگونه ساده‌نگری در مورد آن ممکن است به هدرگرفتن نیروها و امکانات منجر شود و تلاش‌ها را با شکست مواجه کند؛ بنابراین گسترش آموزش و دگرگونی در آن، نیازمند شناخت فرایند آموزش و آگاهی از شیوه‌های نوین اجرای آن است (۱).

سبک یادگیری عامل مهمی در فرایند آموزش و یادگیری است. سبک یادگیری را می‌توان به عنوان شیوه‌ای تعریف کرد که افراد به وسیله آن، اطلاعات و تجربیات تازه را در ذهن خود پردازش می‌کنند (۲).

دانشجویان سبک‌های یادگیری متفاوت و منحصر به خود را دارند (۲). کلب (Kolb) در سال ۲۰۰۵ با ترکیب چهار شیوه یادگیری به صورت دو بعدی تجربه عینی - تفکر انتزاعی و مشاهده تأمیلی - آزمایشگری فعال، به چهار سبک یادگیری واگرا، همگرا، جذب‌کننده و انطباق‌یابنده دست یافت (۳). گام نخست در اطمینان از موفقیت تحصیلی دانشجویان، تعیین سبک یادگیری آن‌هاست. آگاهی استادان از سبک‌های یادگیری دانشجویان، به تسهیل یادگیری آنان کمک می‌کند؛ یعنی اگر روشی که استاد آموزش می‌دهد با روشی که فرآگیران مطالب را در ذهن خود سازمان‌دهی می‌کنند هماهنگ باشد، به یادگیری بهتر منجر خواهد شد (۴). همچنین استادان می‌توانند

دو مطالعه در مورد سبک‌های یادگیری دانشجویان دندانپزشکی در زمان‌های مختلف در مشهد و اردبیل انجام شد که در هریک از این مطالعات، فراوانی سبک یادگیری دانشجویان فوق بهترتب جذب‌کننده، همگرا، واگرا و انطباق‌یابنده بوده است (۸). براساس نتایج برخی از مطالعات خارجی نیز سبک جذب‌کننده بیشترین فراوانی را در بین دانشجویان علوم پزشکی دارد (۱۰).

با توجه به نتایج این مطالعه، بهترین روش تدریس برای دانشجویان طب سنتی ایرانی و تاریخ پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران، سخنرانی و آموزش بر مبنای حل مسئله است؛ اما نکته قابل تأمل دیگر این پژوهش آن است که همه دانشجویان دکتری تخصصی طب سنتی ایرانی از سبک‌های یادگیری که مبنی بر شیوه مفهوم‌سازی انتزاعی است، استفاده می‌کنند که این مورد می‌تواند با ماهیت فلسفی این رشته همخوانی داشته باشد؛ به عبارت دیگر با اینکه همه دانشجویان این رشته پزشک هستند و فراوانی سبک‌های دیگر یادگیری در رشته‌های علوم پزشکی صفر نیست، به‌نظر می‌رسد افرادی جذب این رشته تحصیلی می‌شوند که به مفهوم‌سازی انتزاعی بیشتر علاقه‌مند باشند. در صورت تأیید این فرضیه در حجم نمونه بزرگ‌تر، می‌توان براساس سبک یادگیری، افراد علاقه‌مند را از سال‌های ابتدایی تحصیل پزشکی شناسایی کرد.

از نوع سبک همگرا و ۵۳ درصد (۹ نفر) سبک جذب‌کننده بود و در بین دانشجویان کارشناسی ارشد تاریخ علوم پزشکی ۲۵ درصد (۲ نفر) از نوع سبک جذب‌کننده، ۵۰ درصد (۴ نفر) سبک همگرا و ۲۵ درصد (۲ نفر) سبک انطباق‌یابنده بود. نتایج مطالعه ما نشان داد که اکثر ۹۲ درصد دانشجویان دانشکده طب ایرانی دانشگاه علوم پزشکی ایران در زمان انجام پژوهش، سبک‌های یادگیری از نوع همگرا و جذب‌کننده را دارند و درصد کمی از آن‌ها (۸ درصد) دارای سبک یادگیری انطباق‌یابنده هستند؛ درحالی‌که در بررسی‌هایی که به تفکیک رشته انجام گرفت، مشخص شد که هیچ‌یک از دانشجویان دکتری تخصصی طب سنتی ایرانی سبک‌های انطباق‌یابنده و واگرا ندارند و دانشجویان تاریخ علوم پزشکی نیز از سبک‌های واگرا برای یادگیری استفاده نمی‌کنند.

در مطالعات داخلی که بر روی دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی انجام شده، ولی‌زاده و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی تبریز به این نتیجه رسیدند که سبک یادگیری اکثربی دانشجویان پرستاری و مامایی از نوع همگرا (۵۴/۲ درصد) و سپس بهترتب ۳۲/۱ درصد جذب‌کننده، ۷/۵ درصد انطباق‌یابنده و ۶/۲ درصد واگرا بود (۶) درحالی‌که بیشتر دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی قزوین (۵۳/۸ درصد)، دانشجویان دارای سبک یادگیری جذب‌کننده بودند و بقیه دانشجویان بهترتب، سبک‌های یادگیری همگرا، واگرا و انطباق‌یابنده داشتند (۷).

References:

1. Li YS, Chen PS, Tsai SJ. A comparison of the learning styles among different nursing programs in Taiwan: implications for nursing education. *Nurse Education Today*. 2008 Jan 1;28(1):70-6.
2. Schmeck RR, editor. Learning strategies and learning styles. Springer Science & Business Media; 2013 Nov 11.
3. Kolb AY, Kolb DA. Learning styles and learning spaces: Enhancing experiential learning in higher education. *Academy of Management Learning & Education*. 2005 Jun 1;4(2):193-212.
4. Khamparia A, Pandey B. Association of learning styles with different e-learning problems: A systematic review and classification. *Education and Information Technologies*. 2020 Mar;25(2):1303-31.
5. Yin H, Lee JC, Zhang Z. Catering for learner diversity in Hong Kong secondary schools: Insights from the relationships between students' learning styles and approaches. *ECNU Review of Education*. 2020 Dec;3(4):610-31.
6. Valizadeh L, Fathi Azar S, Zamanzadeh V. Nursing and midwifery students' learning styles in Tabriz medical university. *Iranian Journal of Medical Education*. 2006 Dec 10;6(2):136-40.
7. Sarchami R, Hossaini SM. Relationship of learning styles with educational progress of nursing students in Qazvin. *Journal of Inflammatory Diseases (The Journal of Qazvin University of Medical Sciences)*. 2004;8(30):64-67.
8. Hosseini SM, Amery H, Emadzadeh A, Babazadeh S. Dental students' educational achievement in relation to their learning styles: A cross-sectional study in Iran. *Global Journal of Health Science*. 2015 Sep;7(5):152.
9. Khayyam L, Valizadeh Haghi H, Azimi Y, Saedi Germi A, Sharghi A. Evaluation of learning styles of clinical dental students in Ardabil university of medical sciences and determining their relationship with satisfaction with education status. *Journal of Medical Education Development*. 2019;12(35):1-8.
10. Olanipekun T, Effoe V, Bakinde N, Bradley C, Ivonye C, Harris R. Learning styles of internal medicine residents and association with the in-training examination performance. *Journal of the National Medical Association*. 2020 Feb 1;112(1):44-51.

